

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Tumo-Vaižganto g. 2, 01108 Vilnius, tel.: (8 5) 236 2444, (8 5) 236 2400

faksas (8 5) 236 2626, el. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2021-02-19

Nr. (22.26)3-987

DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ DĖL SUSITARIMO DĖL EUROPOS SĄJUNGOS VALSTYBIŲ NARIŲ DVIŠALIŲ INVESTICIJŲ SUTARČIŲ NUTRAUKIMO RATIFIKAVIMO

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija (toliau – Užsienio reikalų ministerija), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių rengimo ir sudarymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. spalio 1 d. nutarimu Nr. 1179, 18 punktu, parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo, Lietuvos Respublikos Prezidento dekreto ir Lietuvos Respublikos įstatymo dėl Susitarimo dėl Europos Sąjungos valstybių narių dvišalių investicijų sutarčių nutraukimo ratifikavimo projektus (toliau – teisės aktų projektai).

Teikiamų teisės aktų projektų tikslas – ratifikuoti 2020 m. gegužės 5 d. Briuselyje priimtą Susitarimą dėl Europos Sąjungos valstybių narių dvišalių investicijų sutarčių nutraukimo (toliau – Susitarimas). Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 138 straipsnio pirmosios dalies 6 punktą, Susitarimas yra ratifikuotina tarptautinė sutartis. Seimo nutarimo projekto tikslas – pabrėžti Lietuvos suinteresuotumą užtikrinti stiprią ES vidaus investicijų apsaugą.

Susitarimą pasirašė visos Europos Sąjungos valstybės narės, išskyrus Airiją, kuri neturi galiojančių dvišalių investicijų sutarčių su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis narėmis, taip pat Austriją, Suomiją ir Švediją, kurios savo dvišales investicijų apsaugos sutartis su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis narėmis nutraukia dvišališkai. Lietuvos Respublikos vardu šį Susitarimą pasirašė Lietuvos Respublikos nepaprastoji ir įgaliotoji ambasadorė, Lietuvos nuolatinė atstovė Europos Sąjungoje Jovita Neliupšienė. Susitarimas įsigaliojo 2020 m. rugpjūčio 29 d., kai pirmosios dvi Susitariančiosios Šalys – Danija ir Vengrija atliko atitinkamas vidaus procedūras. Kiekvienai kitai Susitariančiajai Šaliai, vadovaujantis Susitarimo 16 straipsnio 2 dalimi, Susitarimas įsigalios praėjus 30 kalendorinių dienų po ratifikavimo, patvirtinimo arba priėmimo dokumento deponavimo dienos.

Teikiamu ratifikuoti Susitarimu siekiama atsižvelgti į 2018 m. kovo 6 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo *Achmea* byloje (C-284/16) priimto sprendimo teises pasekmes visoms Europos Sąjungos valstybių narių sudarytoms investicijų skatinimo ir apsaugos sutartims. Be to,

visos Europos Sąjungos valstybės narės, tarp jų – ir Lietuvos Respublika, 2019 m. sausio 15 d. ir 16 d. Briuselyje pasirašydamos valstybių narių vyriausybių atstovų deklaracijas dėl Teisingumo Teismo *Achmea* byloje priimto sprendimo teisinių pasekmių ir investicijų apsaugos Europos Sąjungoje, įsipareigojo nutraukti visas tarp jų sudarytas dvišales investicijų sutartis daugiašalės sutarties pagrindu arba dvišaliu sutarimu, jei bendrai pripažįstama, kad tai būtų tikslingiau.

Sudarius šį Susitarimą bus nutrauktos Lietuvos Respublikos dvišalės investicijų skatinimo ir apsaugos sutartys su Belgijos ir Liuksemburgo ekonomine sąjunga, Bulgarija, Čekija, Danija, Estija, Graikija, Ispanija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Nyderlandais, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Slovėnija, Vengrija ir Vokietija. Su Austrija, Suomija ir Švedija dvišalės investicijų skatinimo ir apsaugos sutartys su nutraukiamos atskirais dvišaliais susitarimais.

Teisės aktų projektai atitinka Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“. Teisės aktų projektai neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų, nėra notifikuotini Europos Komisijai. Priėmus teisės aktų projektus priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios teisės aktų nereikės.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 36 punktu, Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma nerengiama, o teisės aktų projektų poveikio vertinimo rezultatai pateikiami aiškinamajame rašte. Priėmus teisės aktų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Teisės aktų projektai be pastabų suderinti su Ekonomikos ir inovacijų, Energetikos, Finansų ir Teisingumo ministerijomis. Atsižvelgus į naujausią Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų ir Prezidento dekretų, susijusių su ratifikuotinomis tarptautinėmis sutartimis, rengimo praktiką, atitinkamai patikslinti teikiami Vyriausybės nutarimo ir Prezidento dekreto projektai.

Teisės aktų projektai buvo skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS). Gauta pastabų iš Lietuvos verslo atstovų. Šios pastabos ir Užsienio reikalų ministerijos komentarai dėl jų išdėstyti teikiamojo derinimo pažymoje.

Atsižvelgdama į Lietuvos verslo atstovų raginimus Lietuvos vardu pareikšti deklaraciją dėl poreikio stiprinti investicijų apsaugą Europos Sąjungoje (panašaus pobūdžio deklaracijas Susitarimo pasirašymo metu pateikė Liuksemburgas ir Portugalija), Užsienio reikalų ministerija darbo tvarka konsultavosi su kompetentingomis institucijomis dėl tokio pareiškimo parengimo galimybių ir jo teisinės formos. Užsienio reikalų ministerijos nuomone, įvertinus teisėkūros reikalavimus, nacionalinės teisės nustatytą Lietuvos Respublikos pareiškimų darymo tvarką ir praktiką, taip pat atsižvelgus į tai, kad šiuo atveju pareiškimas atitiktų politinės deklaracijos pobūdį, Lietuvos Respublikos įstatymo dėl Susitarimo dėl Europos Sąjungos valstybių narių dvišalių investicijų sutarčių nutraukimo ratifikavimo projekto svarstymo Lietuvos Respublikos Seime metu kartu galėtų būti svarstoma ir galimybė priimti atskirą Lietuvos Respublikos Seimo nutarimą (ar Seimo rezoliuciją) dėl Lietuvos Respublikos Seimo pareiškimo dėl Susitarimo dėl

Europos Sąjungos valstybių narių dvišalių investicijų sutarčių nutraukimo, kuriame šis pareiškimas galėtų būti išdėstytas taip:

„Lietuvos Respublikos Seimas pareiškia, kad nuspėjamas, stabilus ir aiškus verslo aplinkos reguliavimas yra itin svarbus siekiant skatinti, palengvinti ir apsaugoti tarpvalstybines investicijas Europos Sąjungos vidaus rinkoje. Atsižvelgdama į tai, Lietuvos Respublika pabrėžia, kad būtina stiprinti investicijų apsaugą Europos Sąjungoje, gerinti Europos Sąjungos investuotojų teisių įgyvendinimą ir užtikrinti veiksmingas teisių gynimo priemones pagal Europos Sąjungos teisinę sistemą: tobulinti esamas ar sukurti naujų priemonių ir mechanizmų, įskaitant veiksmingą investicinių ginčų sprendimo mechanizmą.“

Užsienio reikalų ministerijos nuomone, toks pareiškimas galėtų padėti paskatinti Europos Komisiją ir ES valstybes nares tobulinti tarpvalstybinių investicijų ES vidaus reguliavimą. Kartu būtų įtvirtinta Lietuvos pozicija dėl stiprios ES vidaus investicijų apsaugos būtinumo ir atspindėtas Lietuvos verslo atstovų suinteresuotumas dėl veiksmingų investuotojų teisių gynimo priemonių.

Teisės aktų projektus parengė Užsienio reikalų ministerijos Teisės ir tarptautinių sutarčių departamentas (direktorius Andrius Namavičius, tel. 8 706 52533) Tarptautinių sutarčių skyriaus (vedėja Ingrida Bačiulienė, tel. 8 706 52910) antroji sekretorė Ieva Kirkaitė (tel. 8 706 52522).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas;
2. Lietuvos Respublikos Prezidento dekreto projektas, 1 lapas;
3. Lietuvos Respublikos įstatymo projektas, 1 lapas;
4. Lietuvos Respublikos įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 3 lapai;
5. Institucijų išvados, 4 lapai;
6. Verslo atstovų raštai, 8 lapai;
7. Derinimo pažyma, 13 lapų;
8. Susitarimo tekstas lietuvių kalba, 41 lapas.

Užsienio reikalų ministras

Gabrielius Landsbergis